מה: שלשה מינין פרק ששי נזיר

מסורת הש"ס

עין משפט נר מצוה

קא א ב מי' פ"ח מהל' מחיות מלכים ב:
קב ג מי' פ"ו שם הל' יד:
קג ד מי' פ"ח שם הל' ג:
קד ה מי' פ"ו שם הל' יד:
קה ו מי' פ"ח שם הל' ב:
קו ז מי' שם הלכה ד:

תורה אור השלם

1. וְהִקְרִיב אֹתָהּ הַכֹּהֵן וְהֶעֱמִדָהּ לִפְנֵי יְיָ׃
במדבר ה טז
2. וְגִלָּח הַנָּזִיר פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד אֶת רֹאשׁ נִזְרוֹ וְלָקַח אֶת שְׂעַר רֹאשׁ נִזְרוֹ וְנָתַן עַל הָאֵשׁ אֲשֶׁר תַּחַת זֶבַח הַשְּׁלָמִים׃
במדבר ו יח

הגהות התוספות

1. מל"ל לף כ. 2. ל"ל ל"ר הרי זה. 3. ל"ל לא אעלה בטעלה. 4. ל"ל כזמן שהוא פתוח. 5. ל"ל ומשמע ליה שעמדא דקרא. 6. ל"ל אהל מועד ממש. 7. ל"ל חטאת הטוף שלו. שלא כו'. 8. ל"ל חטאת ואשם יצא אלו שעמדא אמר קרא כו'. 9. ל"ל זבח לחתם. 10. ל"ל שמפרש בקרא.

לעזי רש"י

ישקורי"ד [ושקרי"ד]. לא מבושל כראוי.

מוסף רש"י

שמא יתגרו בה פרחי כהונה. וייסו רודפים אחריה כל ימיה. פרחי כהונה נקט על שם שהיו עליון בעזרה יותר מאשר שאר עם (מנחות ח:). זבח לרבות את החטאת אשם. נני נזיר ונקח את שער ראשו ונתן על האש זבח תחת זבח השלמים. אין לי אלא תחת זבח השלמים, אבל תחת הדוד של חטאת ואשם אינן מן המזבח (מנחות צא:).

פי' הרא"ש

מתני' דמס' מדות דקתני והיה מגלח בלשכת פרים: זו אינה כוחלת ופוקסת שהיתה עומדת בגזול כראמר בסוטה והיה קושר חבל המצרי מעלה מדדיה: ואח"כ ברייתא הוא: מובחו יהיה חתיו. מיתורא דובח קא דרש תחת דוד השלמים יהיה מן הובח דהיינו ובח דמן הובח עצמו א"א לשרוף כל זמן הוא ראוי לאכילה: מאי ובח השלמים ש"מ תרתי דסמך ובח לתחת דרשינן תחת השלמים יתן מן הובח: או שולקן בישול מרובה. ומניפן ואח"כ הותר הנזיר לשתות יין נראה דכרבי אליעזר ס"ל דאית ליה בגמ' דאסור לשתות יין עד לאחר כל המעשים האמורים

1) **בשלמים** הכתוב מדבר. וכרבי יהודה דמתני' דאמר על שלמים יגלח שנאמר כהן ושחטו פתח אהל מועד: **רבי** יאשיה אומר אינו צריך הרי הוא אומר לא תעלה במעלות. כי[1] הולך לעבוד עבודה ואינו כל כך דרך בזיון וקשה דמאי שמא יתגרו בה פרחי כהונה אמר לו לדבריך סוטה תוכיח דכתיב בה [1]והעמידה לפני ה' ולא חיישינן [2]שמא יתגרו בה פרחי כהונה אמר להן זו כוחלת ופוקסת זו אינה כוחלת ופוקסת: **מתני'** היה נוטל שער ראש נזרו ומשלח תחת הדוד ואם גילח במדינה לא היה משלח תחת הדוד במה דברים אמורים בתגלחת הטהרה אבל בתגלחת הטומאה לא היה משלח תחת הדוד ר"מ אומר הכל משלחין תחת הדוד חוץ מן הטמא שבמדינה בלבד: **גמ'** [3] נוטל שער ראש נזרו ת"ר [4]ואח"כ נוטל את הרוטב ונותן על שער ראש נזרו ומשלח תחת הדוד של שלמים [5]ואם שילח תחת הדוד של חטאת ואשם יצא אשם בנזיר [טהור] מי איכא אמר רבא ה"ק [6]נזיר טמא משלח תחת הדוד של אשם יצא מנה"מ אמר רבא אמר קרא [7]אשר תחת זבח השלמים מזבחו יהא תחתיו ואם שילח תחת הדוד של חטאת [8]יצא מ"ט אמר קרא [9]זבח לרבות את החטאת ואשם והא אפיקתיה להאי זבח מרוטב א"כ לימא קרא מרוטב השלמים מאי זבח ש"מ לרבות חטאת ואשם ואימא כולה לחטאת ואשם הוא דאתא א"כ לימא שלמים וזבח מאי זבח השלמים שמע מינה תרתי תנו רבנן [10]הכל היו משלחין תחת הדוד חוץ מטמא שגילח במדינה מפני ששערו נקבר דברי רבי מאיר רבי יהודה אומר [11]טהורים כאן וכאן היו משלחין [12]טמאים כאן וכאן לא היו משלחין וחכ"א הכל לא היו משלחין תחת הדוד חוץ מן טהור שבמקדש מפני שנעשה כמצותו: **מתני'** [13]היה מבשל את השלמים או [14]שולקן הכהן [15]נוטל את הזרוע בשלה מן האיל [16] וחלה מצה אחת מן הסל ורקיק מצה אחת ונותן על כפי הנזיר ומניפן ואחר כך הותר הנזיר לשתות יין ולהטמא למתים רבי כדי שלא יתגרו בה פרחי כהונה: **סוטה אינה כוחלת ופוקסת.** דהא לגוולה קא בעי וכיון דמגוולה לא אתו לאתגרויי בה: **מתני' ומשלח.** ומנינו: ה"ג במתני' היה נוטל שער ראשו ומשלח תחת הדוד ואם גילח במדינה לא היה משלח תחת הדוד במה דברים אמורים בתגלחת הטהרה אבל בתגלחת הטומאה לא היה משלח תחת הדוד ר"מ אומר הכל משלחין תחת הדוד חוץ מן הטמא שבמדינה בלבד. **כדר"מ בתגלחת הטהרה.** [17]אמרו אם גילח במקדש משלח תחת הדוד אבל לא בזמן במדינה. אבל בתגלחת הטומאה אפי' בזמן שגילח במקדש אינו משלח תחת הדוד של אשם שאין לך משלח תחת הדוד אלא הטהור שבמקדש מפני שעשה גזירותו כמצותו: **ר' מאיר אומר הכל משלחין תחת הדוד.** בין טהור שגילח במדינה בין טמא שגילח בעזרה ואין לך שאינו משלח תחת הדוד אלא חוץ מן הטמא [18] במדינה בלבד: **גמ'** וכרישא דגמ' ל"ג **אשם בנזיר מי איכא** ה"ג **ה"ר ואח"כ נוטל את הרוטב ונותן על השער של רשע גזירותו ומשלח תחת הדוד של שלמים ואם שילח תחת הדוד של אשם ושל חטאת יצא אשם בנזיר טהור מי איכא אמר רבא ה"ק ואם נזיר טמא משלח תחת הדוד של אשם יצא: מנא הני מילי אמר רבא [19]אמר קרא אשר תחת זבח השלמים.** דמשמע אשר תחתיו יהא זבח השלמים לומר לך מן הזבח עצמו יתן תחתיו ואם שילח תחת הדוד של חטאת ושל אשם יצא מאי טעמא דכתיב זבח לרבות חטאת ואשם שהטהור שגילח תחת הרוטב שלו יצא ואם טמא הוא עשון שילח תחת זבח שלו דהיינו אשם הס"ד ואח"כ מה"ד ה"ג מ"ר הכל כו': ה) של ימין ואיכא למ"ד הוכיח כו':

הגהות הב"ח

(א) גמ' היה טוטל שער ראש לרוטב ל"כ: (ב) שם במשנה מן האיל וחלת מצה אחת מן הסל: (ג) רש"י ד"ה לו שולקן שאינו מבושל יפה כ"כ מחמת שהוא מבושל יותר מדאי ועיין בפרש"י בנדרים ריש דף מ"ט:

הגהות מהר"ב רגשבורג

א) תוד"ה וגלח וכו' אלא נוטל פתח. מיכח פתח נמתק וכ"ב פתוח: ב) ד"ה ולא וכו' לא מגלח. מיכח אם מגלח מתחק וכ"ב לא מגלח מתח לאהל מועד ממש ל"כ היה במדינה כל"ל: ג) [ר"ה לא וכו' לא היה מגלח. מיכח מגלח מתחק וכ"ב מגלח: ד) ד"ה ר"מ וכו' בין טהור שבמקדש כל"ל: ה) ד"ה לו שולקן בישול ויותר מדאי. מיכח יותר מדאי נמתק. וכ"ב יתר ומרוכה למעטו ל"מ:

נוסחת הריב"ן

(ל) בתגלחת הטהרה בלבד אמרו: (מ) שגלח במדינה: (נ) אמר קרא זבח השלמים מן הזבח יהא מתחיו הס"ד והשאר ליתא: (ד) ואם כו' וכס"ל ואח"ו אתא מגלח מה"ל ה"ג ת"ר ואחר שגלח נוטל מן הרוטב שהשלמים מתבשלים בו ונותן על שער הנגלחת ממנו ומשלח תחת הדוד של שלמים ואם שילח תחת הדוד של חטאת ושל אשם יצא אשם בנזיר טהור מי איכא בשלמא חטאת בעצמה איכא אלא אשם מי איכא אמר רבא ואם כו' מעה"מ דעתן הרוטב על הבשר אמר רבא אמר קרא אשר תחת זבח השלמים דמשמע אשר תחתיו יהא זבח שלמים לומר לך מן הזבח עצמו יתן תחתיו ואם שילח תחת הדוד של חטאת ושל אשם יצא מאי טעמא דכתיב זבח לרבות חטאת ואשם שהטהור שגילח תחת הרוטב שלו יצא ואם טמא הוא עשון שילח תחת זבח שלו דהיינו אשם הס"ד ואח"כ מה"ד ה"ג מ"ר הכל כו': ה) של ימין ואיכא למ"ד הוכיח כו':

מסורת הש"ס

(ל) [סוטה ח.], ג) ני' ל"מ ולאשם, ג) [מנחות לא: גם מוכחים לו.], ד) [תוספתא פ"ד ע"ס], ה) [ע"י תוספת פסחים לט: ד"ה לא אינקון וכו' ותוס' זבחים ל: ד"ה לגוריין], ו) מכאן עד ד"ה אינה טוחלת סיים לע"ל, ז) [ל"ל כעיר], ח) סיים לקף מו.

[1] נלקח אור לשמים
[2] נלקח אור לשמים
[3] נלקח אור לשמים
[4] נלקח אור לשמים
[5] נלקח אור לשמים
[6] נלקח אור לשמים
[7] נלקח אור לשמים
[8] נלקח אור לשמים
[9] נלקח אור לשמים
[10] נלקח אור לשמים
[11] נלקח אור לשמים
[12] נלקח אור לשמים
[13] נלקח אור לשמים
[14] נלקח אור לשמים
[15] נלקח אור לשמים
[16] נלקח אור לשמים
[17] נלקח אור לשמים
[18] נלקח אור לשמים
[19] נלקח אור לשמים

[1] אבל תגלחת טומאה לא היה משלח תחת הדוד. דוד של אשם נזיר טמא וחטאת העוף[2] שלא תלה הכתוב נתינת שער תחת הדוד אלא בטהור: **רבי** מאיר אומר [הכל משלחין תחת הדוד]. בין נזיר טהור [3] במדינה ובין נזיר טמא [במקדש]: חוץ מן הטמא שבמדינה גמ' אמרינן מפני ששערו נקבר וכן שלהי תמורה (דף לד.) אבל קשה מגלן דנקבר וי"ע: **נוטל** שער ראשו. כדאמר בברייתא והוא נוטל מן הרוטב כדמפרש ואזיל: **מנלן** אמר קרא תחת זבח השלמים מזבחו יהא תחתיו. מיתורא דזבח דרשינן כי תחת השלמים יתן מזבחו: [חטאת] ואשם[4] אמר קרא זבח לרבות חטאת ואשמות: **א"כ** לימא קרא שלמים וזבח מאי זבח השלמים. מדסמך זבח[5] למדרש תחת השלמים יהיה מן הזבח: **מפני** ששערו נקבר. לא נתפרש מנלן: **כאן** ובאן. במקדש ובמדינה: **או** שולקן. בישול [6] יותר [מדאין]: **ואח"כ** הותר הנזיר לשתות ביין. לכאורה נראה דהאי תנא כר"א דאמר בגמ' דאסור לשתות יין עד אחר כל המעשים שמפרש[10]: [7]**כיון** [שנזרק עליו] אחד מן הדמים. כדדרשינן בגמ' אחר מעשה ימידי:

אחר

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com